

ZBOR SV. CECILIJE U SUBOTICI

Gledajući povijest subotičkih crkvenih zborova uvidjet ćemo da mješoviti zbor franjevačke crkve zauzima istaknuto mjesto. Ne zato, što bi ovaj zbor bio najstariji ili najproduktivniji. To se ne može kazati, jer je zbor crkve sv. Terezije, današnje katedrale daleko stariji. Isto tako zborovi crkve sv. Roka, sv. Jurja i zbor »Neven« bili su nekad jaki i produktivni. Istaknutost zbora franjevačke crkve je u tome što je on sve do danas ostao najvjerniji svojoj tradiciji. Ovaj je zbor u prošloj godini zapisao 45. obljetnicu svoga postojanja, a ove godine slavi 44. godišnjicu otkako je zbor službeno odobren od državnih i crkvenih vlasti.

Sadašnji zbor »Sv. Cecilije« u Subotici (bez orkestra)

Zbor sv. Cecilije je formiran godine 1932. od prajšnjeg zbora franjevačke crkve, zatim od članova gradskog zbora i od ženskog zbora franjevačke crkve. Najprije je djelovao pod imenom »Mješoviti zbor fra-

njevački crkve« a od službenoga odobrenja t.j. od 14. IX. 1934. djeluje pod imenom »Zbor Sv. Cecilije«.

Osnivači zbora sv. Cecilije bili su o. Makarije Musa, o. Tito Horvat i kantor samostanske crkve Edmund Feher. Da je zbor odmah po osnutku ozbiljno radio, to potvrđuju subotičke novine od 1932. g. koje pišu da je zbor formiran iste godine u siječnju, a već su za Uskrs pjevali polifonu misu uz pratnju orkestra. Zatim, te iste godine 17. srpnja priredili su duhovni koncert u franjevačkoj crkvi. To im je zapravo bio prvi veliki nastup kada su pred širokom javnošću potvrdili svoj identitet i definitivni opstanak. Na tom koncertu je zbor imao 80 pjevača a simfonijski orkestar 35 svirača. Tom prilikom su izveli od L. van Beethovena: *Larghetto* iz II. simfonije, od L. Weissa: *Ave Maria*, Beethovenovu romanšu za violinu, zatim kompletnu misu u C-duru Op. 86. od Beethovena za zbor, orkestar i solo i njegov *Adagio* za orgulje. Ovom prvom nastupu novine su dale veliko priznanje a cijeli program snimile su radio stanice Beograda, Zagreba i Ljubljane.

Godinu dana kasnije tj. 1933. Cecilija je nastupila na natječaju zborova u Novom Sadu. Iste godine 19. studenog prilikom posvete novih orgulja u franjevačkoj crkvi, zbor je nastupio sa biranim programom uz suradnju i sudjelovanje zagrebačkog orguljaša Dr. Franje Dickmana, skladatelja i pjevača o. Kamila Kolba i violinistu Franje Bermela.

1934. g. gostovali su u Senti. 1935. g. u Bačkoj Topoli, a 2. svibnja 1935. nastupili su za radio stanicu Beograd.

8. listopada 1935. povodom privredne nedjelje i izložbe u Subotici, priredili su koncert u crkvi oo. franjevača a među odličnim slušaocima nalazio se i sam dunavski ban. 10. lipnja 1937. prilikom Tjedna kulture gostovali su u Zagrebu, 17. kolovoza 1937. na natječaju zborova u Novom Sadu dobili su prvu nagradu kao najbolji vojvođanski crkveni zbor. 1938. g. gostovali su u Zrenjaninu, a 1939. u Somboru. 1940. Uskrs su svečanije proslavili kad su izveli od J. Haydna *Misu in Angustiis* u d-molu ili tzv. »Nelson misu«. U ratnim i poratnim godinama često su nastupali u glavnoj gradskoj župskoj crkvi, odnosno katedrali i u okolnim mjestima i gradovima. U tim godinama često su dali koncerte za dobrotvorne svrhe. Koncerte u korist ranjenih i ratnih invalida. Značajan je bio nastup Cecilije 18. srpnja 1944. u subotičkoj gradskoj bolnici. Uz spomenu nastupe zbor je često priredio glazbene večeri za razne kongregacije i društva, kao na pr. za Marijinu kongregaciju, za kongregaciju sv. Josipa, koncerte za djecu, za đake i sl.

Cecilija nije zatajila svoju produktivnost niti u najtežim godinama unatoč toga, što je za vrijeme rata mnoge članove izgubila. Ona je ostala vjerna, makar i sužena ona djeluje od osnutka pa sve do danas istim elanom i istom ljubavlju prema crkvenoj glazbi. To pokazuje njihov repertoar s onim brojnim kompozicijama koje su nekad izveli a iz tog repertoara i danas izvode. Od misa:

L. van Beethoven *C-dur misa op. 86.*

K. Kempter *Missa Pastoralis u G-duru op. 24.*

K. Kempter *Missa solemnis u A-duru op. 35.*

W. A. Mozart *Velika misa u B-duru.*

W. A. Mozart *Velika misa u c-molu.*

J. Haydn *Nelson Messe u d-molu.*

F. Schubert *Misa za zbor i orkestar u B-duru Op. 141.*

F. Schubert *Misa za zbor, orkestar i solo Op. 145.*

J. Gruber *Božićna misa u F-duru Op. 202.*

G. Stehle *Misa Salve Regina za zbor, orkestar i solo.*

J. Geppert *Misa za mješoviti zbor, orkestar i solo u c-molu.*

H. Sattner *Missa Seraphica u G-duru.*

M. Bermel *Misa za mješoviti zbor u Es-duru.*

Gy. Beliczay *Misa za mješoviti zbor u F-duru.*

L. Thierd *Misa za mješoviti zbor, orkestar i solo.*

F. Güttler *Requiem* i neke mise gregorijanskog koral.

Od ostalih kompozicija pjevaju razne motete, ofertorije, Ave Marije, Litanije, Tantum erge, himne, antifone i druge skladbe od poznatih stranih i domaćih skladatelja kao što su: H. L. Hassler, G. Palestrina, J. Gallus, A. Lotti, G. F. Händel, L. van Beethoven, W. A. Mozart, F. Schubert, F. Liszt, G. Rossini, G. Verdi. Od domaćih: F. Dugan, K. Kolb, F. Lucić, A. Vidaković, I. Zajc, te od subotičkih kompozitora E. Lányi, F. Gaál, J. Rutz i F. Bermel.

Od osnutka do danas dirigenti su bili: E. Feher, L. Ujhazi, K. Napravnik, J. Hermann, K. Kovač, L. Kladek, M. Bermel, F. Balint, J. Buzas, I. Toplak i današnji dirigent Franjo Červenak koji s velikom ljubavlju vodi zbor već punih 25 godina. On je ujedno i kantor u franjevačkoj crkvi i kao takav, od dosadašnjih najdulje djeluje u toj službi. Od 1956. kantorsku službu dijelom su preuzele i časne sestre sv. Križa. To su: s. Savija, s. Boromea i s. Serafina. Organisti su najčešće bili dirigenti ali od organista treba spomenuti; Dr. Ladislava Neyu, Josipa Bašić, Dr. Franje Dickmana, Ladislava Takač i Dr. Ernesta Diamanta jer ovi su uvijek spremno surađivali i po potrebi pratili zbor.

Od solista su istaknuti: o. Kamilo Kolb koji je kao iločki gvardijan rado dolazio u Suboticu da nastupi sa zborom. Zatim, operna pjevačica Irena Šiflis, operna pjevačica grofica Sofija Piniska, bariton solista Dr. Matija Jankač i violinista Karlo Szénassy. Posebno treba spomenuti dvije subotičke solistice koje su najdulje djelovale u zboru i koje su zapravo cijeli svoj život posvetile crkvenom pjevanju, a to su sestre; Marija Čifari (sopran) i Minka Čifari (alt).

Dugogodišnji predsjednici zbora bili su Dr. Mirko Kovač-Striko i Dr. Matija Evetović, a tajnik Aleksandar Marković. Rad jednog zbora ne može se normalno odvijati i napredovati ukoliko nema povoljne uslove za taj rad. Zbor sv. Cecilije je većinom naišao na takve samostanske poglavare koji su taj zbor podržali i potpomagali imajući pred očima vrijednost crkvene glazbe. Prvi gvardijan koji je bio ujedno i suosnivač je o. Klement Veren. Zatim kasniji oci kao: Apolinar Branicković, Dionizije Andrašec, Radoslav Kujundžić, Amat Lotspeich i sadašnji gvardijan Vendelin Vujković su također imali razumijevanje za zbor.

Zbor sv. Cecilije je kroz 45 godina veoma mnogo učinio u promicanju crkvene liturgijske i duhovne glazbe. Do 1965. g. redovno je nastupao svake nedjelje, a kasnije kao i danas zbor nastupa kompletno sa orkestrom ali samo na velike blagdane. On ostaje vjeran crkvenoj glazbi i svojoj tradiciji, a mladim generacijama ostavlja primjer što može učiniti žrtva i ljubav.

IZVORI:

1. — Dnevnik solistice Marije Čifari od g. 1932 — 1952.
2. — Glazbeni članci iz »Dnevnika« i »Naplo« Subotica od 1932 — 1952.

Josip Mioč

STOLJETNICA »SV. CECILIJE« U SUBOTICI

U Subotici je održana proslava stoljetnice hrvatskog glazbenog časopisa »SV. CECILIJA«. Proslava nije bila spomen na negdašnjeg urednika tog časopisa *Albu Vidakovića*, nego je potvrdila stoljetnu skrb za glazbenu ljepotu bogoslužja.

U nedjelju, 4. prosinca 1977. u sklopu devetnice Bezgrešnoj, *pjevački zbor* subotičke stolnice (Katedralni zbor) priredio je koncert u svojoj matičnoj crkvi (na večer u 17,30 sati). Na rasporedu su bile skladbe:

1. Koralni himan (Došašće),
2. *Zdravo Djevice* (Cit. Oct. 1701, obrada Franjo Dugan, st.)
3. Vinko Jelić: *Bone Jesu*
4. Ivan Zajc: *Ave Maria*
5. Krsto Odak: *Hvali, duše moja, Gospoda*
6. Tarzicija Fosić: *Sav raj te slavi, Kraljice*
7. Albe Vidaković: *Slava* (iz Troglasne mise).

Pjevačkim zborom ravnala je s. Mirjam PANDŽIĆ, na orguljama je pratio Ante SEKULIĆ, ml. Kao solisti pjevali su s. Karmela KOVAČEVIĆ (sopran) i Ivica PERČIĆ (tenor). U odsutnosti regensa chori Josipa MIOČA (Miocs) izvedbu je tumačenjima vodio o. Domagoj mr Stanko ŠIMUNOVIĆ, profesor Biskupske gimnazije u Subotici. Stolnica je bila puna slušateljsva koje je pljeskom nagradilo izvođače. Među posjetiteljima svečanosti bili su msgr. Matiša ZVEKANOVIĆ, subotički biskup, vrhovna glavarica sestra »Naše Gospe« s. M. Fides R. VIDAKOVIĆ, katedralni župnik msgr. Franjo VUJKOVIĆ, te drugi uglednici i mnogi intelektualci.

J. Š.

VIJESTI IZ SUBOTICE

Mladi umjetnik iz Sombora Miloš Lalošević dao je dva koncerta u Subotici. Prvi nastup mu je bio u malom sjemeništu Paulinumu gdje je priredio klavirsko veče za đake i profesore u tom zavodu. Koncert je imao glazbeno-didaktički karakter jer je umjetnik nastupio u suradnji sa sjemenišnim profesorom J. Mioč koji je svakoj točki dao uvod i tumačenje. Na programu su izvedena djela D. Scarlattija Sonata u C-duru i Tokata u d-molu. Od W. A. Mozarta Sonata u A-duru, zatim od L. van Beethovena Sonata u cis-molu ili tzv. Mondschein sonata. Fr. Chopina Fantazija impromptu a na koncu izveo je svoju kompoziciju nazvanu Japanski preludij.

— Drugi koncert je priređen u subotičkoj katedrali — bazilici kada je na orguljama izveo od J. Pachelbela Fantaziju u g-molu, zatim od istog autora Tokatu u g-molu, tokatu u e-molu i preludij i fugu u d-molu. Od J. S. Bacha Pastorale u F-duru, koralnu predigru »Wer nur den lieben Gott« i Fantaziju i fugu u a-molu. Od F. Liszta Introitus i svoju meditaciju na temi B-A-C-H. Koncert je solidno pripremljen i izveden. Umjetnička reprodukcija je bila vjerna i s obzirom na auktere i na epohe. Lalošević koji je prvi puta nastupio u Subotici, ostavio je dobar dojam na slušaocima ovi su mu se zahvalili dugotrajnim aplauzom.

J.

18. travnja na godišnjici smrti + Mo Albe Vidakovića subotičani se uvijek sjete na svoga velikoga sina. Svake se godine na taj dan drži misa zadušnica ili komemoracija. Ove godine na taj dan komemoracija je priređena u sjemeništu Paulinumu. Uz prisustvo sjemeništaraca i poglavara koncelebiran sv. misu predvodio je vlč. Josip Mioč. Službu riječi i pjevanje su pripremili i vodili sami sjemeništarci a komemorativni govor je održao glavni celebrant.

Uveče u katedrali-bazilici održana je također misa zadušnica na kojoj je katedralni župski zbor pjevao njegovu troglasnu misu. Od 18. do 21. IV. kada je dan ukopa mnogi poznanici i štovatelji posjete mu grob i osvježe cvijećem.

J.